

Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Gidle

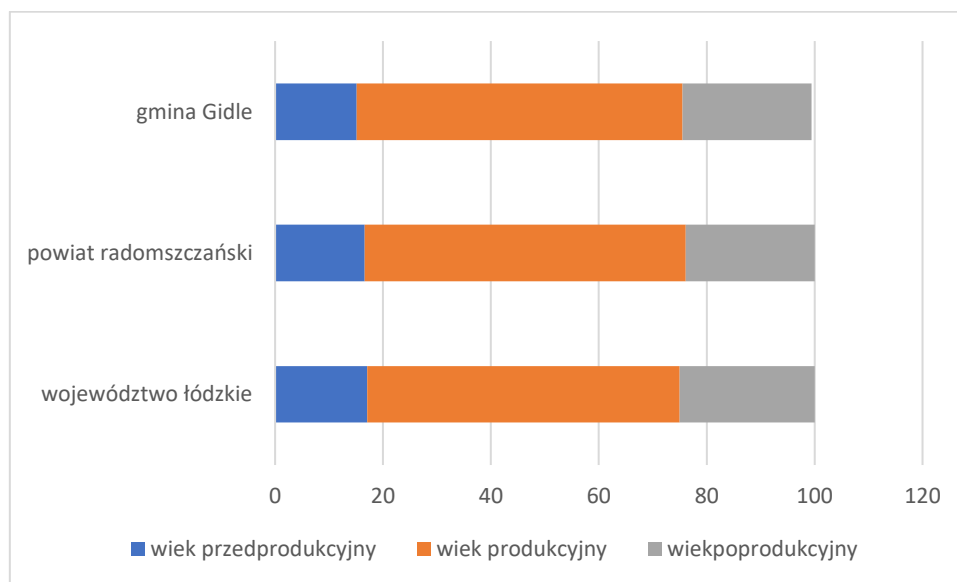
NA POTRZEBY OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI

SPIS TREŚCI

I DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH	2
I.1 Ogólna charakterystyka gminy	2
I.2 Sfera społeczna	2
I.3 Sfera gospodarcza	10
I.4 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	11
I.5 Sfera środowiskowa	13
I.6 Sfera techniczna	14
II WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI.....	16
II.1 Identyfikacja obszarów zdegradowanych	16
II.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	22
SPIS TABEL.....	25
SPIS RYSUNKÓW	26

Udział ekonomicznych grup wieku ludności jest zbliżony w gminie Gidle, powiecie radomszczańskim i województwie łódzkim. Podobnie jak w całym kraju, w ostatnich kilku latach zauważyć można wzrost udziału liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa. W województwie i powiecie wzrost ten wyniósł odpowiednio +8,2% i +8,1%, natomiast w gminie Gidle 9,9% (sytuacja w gminie jest zatem mniej korzystna). Jednocześnie najniższy w gminie jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (15,1% wobec 16,6% w powiecie radomszczańskim i 17,1% w województwie łódzkim).

Rys. 2 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogóle ludności [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W ponad 1/3 miejscowości z terenu gminy Gidle wskaźnik starości demograficznej jest wyższy niż wynosi średnia dla gminy. W liczbach bezwzględnych najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje w Pławnie (229) i Gidlach (290). Szczególnie wysoki, przekraczający, 30% jest w miejscowościach: Borki, Chrostowa, Kotfin i Niesulów. Najbardziej korzystne wartości (do 13%) występują w Wygodzie oraz Hutach Kotfińskich (w drugim przypadku wiąże się to z ogólnie niską liczbą mieszkańców).

Tab. 1 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy Gidle w 2021 r. [%].¹

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	22,51	Niesulów	30,85
Borki	33,87	Ojrzeń	21,92
Borowa	22,56	Piąski	23,04
Chrostowa	42,42	Pławno	25,56
Ciężkowice	17,35	Ruda	20,57
Gidle	23,91	Skrzypiec	21,88
Gowarów	21,43	Spalastry	25,00
Górka	20,54	Stanisławice	17,53
Górki	19,66	Stęszów	22,96
Grabys	18,07	Strzała	19,57
Huty Kotfińskie	12,50	Włynice	28,43

¹ We wszystkich tabelach zaznaczono miejscowości i przypisane im wartości wskaźników mniej korzystne niż średnia dla gminy Gidle.

Kajetanowice	28,13	Wojnowice	21,62
Kotfin	35,62	Wygoda	11,61
Ludwików	18,44	Zabrodzie	20,48
Michałopol	21,88	Zagórze	10,29
Młynek	25,81	Zielonka	25,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

Do negatywnych zjawisk społecznych zaliczyć można bezrobocie. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy wyniosła w 2021 r. 143 osoby, w tym w Gidlach 34. Generalnie udział liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym spada i osiąga bardzo korzystne wartości: w województwie łódzkim od 2017 r. odnotowano spadek z 4,9% do 4,4%, w powiecie radomszczańskim z 4,6% do 3,1% oraz w gminie Gidle z 4,8% do 3,9%.

W obrębie gminy są miejscowości charakteryzujące się większym natężeniem tego problemu, np. Włynice, w których ponad 15% mieszkańców w wieku produkcyjnym nie ma pracy. Dodatkowo istotne znaczenie ma bezrobocie długotrwałe - ponad połowa zarejestrowanych bezrobotnych nie ma pracy dłużej niż 1 rok (77 osób), co znacząco utrudnia możliwość powrotu tych osób na rynek pracy. Również w tym przypadku na terenie gminy są miejsca o jeszcze mniej korzystnej wartości wskaźnika, do których należą: Górka, Górki, Kotfin, Michałopol i Niesulów. We wszystkich wymienionych tu wsiach każda z osób bezrobotnych straciła zatrudnienie ponad rok temu. Ponadto prawie 47% bezrobotnych (67 osób) to osoby starsze, które ukończyły 50 lat, co również utrudnia im znalezienie pracy ze względu np. na niedostosowane do potrzeb przedsiębiorców kompetencje zawodowe. Dla miejscowości Górka, Graby, Młynek oraz Niesulów wskaźnik przekracza 75%. W przypadku Górki i Niesulowa oznacza to, że wszyscy bezrobotni z tych wsi to osoby długotrwale bezrobotne oraz po 50. r.ż., a więc znajdujące się w wyjątkowo niekorzystnej sytuacji.

Tab. 2 Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	3,94	Niesulów	1,85
Borki	0,00	Ojrzeń	3,92
Borowa	5,65	Piaski	2,67
Chrostowa	0,00	Pławno	2,88
Ciężkowice	2,66	Ruda	4,76
Gidle	4,60	Skrzypiec	0,00
Gowarów	7,04	Spalastry	0,00
Górka	3,67	Stanisławice	2,50
Górki	2,94	Stęszów	2,68
Graby	4,65	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	16,67
Kajetanowice	8,00	Wojnowice	2,13
Kotfin	8,82	Wygoda	4,17
Ludwików	5,74	Zabrodzie	2,00
Michałopol	3,77	Zagórze	3,85
Młynek	5,56	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Tab. 3 Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	2,39	Niesulów	1,06
Borki	0,00	Ojrzeń	2,74
Borowa	3,37	Piaski	1,74
Chrostowa	0,00	Pławno	1,67
Ciężkowice	1,75	Ruda	2,87
Gidle	2,80	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	4,46	Spalastry	0,00
Górka	2,16	Stanisławice	1,55
Górki	1,71	Stęszów	1,53
Graby	2,41	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	9,80
Kajetanowice	4,17	Wojnowice	1,35
Kotfin	4,11	Wygoda	2,68
Ludwików	3,91	Zabrodzie	1,20
Michałopol	2,08	Zagórze	2,94
Młynek	3,23	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Tab. 4 Udział osób bezrobotnych w liczbie bezrobotnych długotrwale w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	53,85	Niesulów	100,00
Borki	0,00	Ojrzeń	0,00
Borowa	50,00	Piaski	50,00
Chrostowa	0,00	Pławno	73,33
Ciężkowice	55,56	Ruda	50,00
Gidle	44,12	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	40,00	Spalastry	0,00
Górka	100,00	Stanisławice	33,33
Górki	100,00	Stęszów	66,67
Graby	50,00	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	70,00
Kajetanowice	50,00	Wojnowice	40,00
Kotfin	100,00	Wygoda	33,33
Ludwików	57,14	Zabrodzie	0,00
Michałopol	100,00	Zagórze	0,00
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Tab. 5 Udział osób bezrobotnych w liczbie bezrobotnych po 50. r.ż. w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	46,85	Niesulów	100,00
Borki	0,00	Ojrzeń	0,00
Borowa	60,00	Piaski	0,00

Chrostowa	0,00	Pławno	46,67
Ciężkowice	44,44	Ruda	33,33
Gidle	55,88	Skrzypiec	0,00
Gowarów	40,00	Spalastry	0,00
Górka	75,00	Stanisławice	0,00
Górki	50,00	Stęszów	33,33
Graby	100,00	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	60,00
Kajetanowice	25,00	Wojnowice	40,00
Kotfin	66,67	Wygoda	33,33
Ludwików	57,14	Zabrodzie	0,00
Michałopol	0,00	Zagórze	0,00
Młynek	100,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Według *Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.* powiat radomszczański był drugim w kolejności na terenie województwa łódzkiego, w którym odnotowano największy odsetek osób objętych świadczeniami pomocy społecznej (76,2%, na pierwszym miejscu był Piotrków Trybunalski z poziomem 92%). Ponadto około 60% mieszkańców korzystało z pomocy społecznej w sposób długotrwały. Z powodu ubóstwa w powiecie radomszczańskim korzystało 61% mieszkańców, a z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 28%.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje na terenie gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gidlach. Od 2017 r. występuje negatywne zjawisko w postaci zwiększenia liczby osób korzystających z jego świadczeń - ze 156 do 219 w 2021 r. Przez cały ten czas do najczęstszych powodów udzielania wsparcia należą: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Sytuacja w województwie łódzkim i powiecie radomszczańskim jest bardzo podobna, jedynie w przypadku powiatu radomszczańskiego mniejsze znaczenie ma problem bezrobocia.

Średnio w gminie Gidle 28 na 1000 mieszkańców korzysta z pomocy społecznej. Wskaźnik ten jest nieznacznie niższy niż dla województwa łódzkiego. Na tle gminy szczególnie niekorzystnie wyróżniają się miejscowości Huty Kotfińskie oraz Zielonka (odpowiednio 125 os./1000 i 250 os./1000). Z powodu ubóstwa wsparciem objętych było 14 na 1000 mieszkańców gminy (łącznie 84 osoby). Wskaźnik o wartości powyżej 50 osób na 1000 mieszkańców charakteryzuje wsie: Huty Kotfińskie (63 os. na 1000) i Kotfin (82 os. na 1000). Nieznacznie niższy jest wskaźnik dla gminy dotyczący pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnościami - 12 osób na 1000 mieszkańców (71 osób). Wartość wskaźnika wyższą niż 50 os. na 1000 mieszkańców osiągnęły miejscowości Huby Kotfińskie (63 os. na 1000) i Zielonka (250 os. na 1000).

Tab. 6 Korzystający z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	27,97	Niesulów	21,28
Borki	0,00	Ojrzeń	41,10
Borowa	43,77	Piaski	13,04
Chrostowa	0,00	Pławno	30,13
Ciężkowice	23,39	Ruda	19,14

Gidle	16,49	Skrzypiec	31,25
Gowarów	31,25	Spalastry	0,00
Górka	27,03	Stanisławice	36,08
Górki	34,19	Stęszów	35,71
Graby	72,29	Strzała	21,74
Huty Kotfińskie	125,00	Włynice	39,22
Kajetanowice	20,83	Wojnowice	29,73
Kotfin	95,89	Wygoda	26,79
Ludwików	16,76	Zabrodzie	72,29
Michałopol	41,67	Zagórze	14,71
Młynek	0,00	Zielonka	250,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gidlach.

Tab. 7 Korzystający z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	14,07	Niesulów	10,64
Borki	0,00	Ojrzeń	27,40
Borowa	20,20	Piaski	8,70
Chrostowa	0,00	Pławno	16,74
Ciężkowice	11,70	Ruda	9,57
Gidle	8,24	Skrzypiec	0,00
Gowarów	13,39	Spalastry	0,00
Górka	16,22	Stanisławice	30,93
Górki	17,09	Stęszów	30,61
Graby	24,10	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	62,50	Włynice	19,61
Kajetanowice	10,42	Wojnowice	2,70
Kotfin	82,19	Wygoda	8,93
Ludwików	16,76	Zabrodzie	36,14
Michałopol	0,00	Zagórze	0,00
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gidlach.

Tab. 8 Korzystający z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	11,89	Niesulów	0,00
Borki	0,00	Ojrzeń	13,70
Borowa	16,84	Piaski	4,35
Chrostowa	0,00	Pławno	11,16
Ciężkowice	5,85	Ruda	9,57
Gidle	6,60	Skrzypiec	31,25
Gowarów	8,93	Spalastry	0,00
Górka	16,22	Stanisławice	25,77
Górki	25,64	Stęszów	35,71

Graby	24,10	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	62,50	Włynice	19,61
Kajetanowice	10,42	Wojnowice	5,41
Kotfin	27,40	Wygoda	8,93
Ludwików	16,76	Zabrodzie	24,10
Michałopol	10,42	Zagórze	14,71
Młynek	0,00	Zielonka	250,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gidlach.

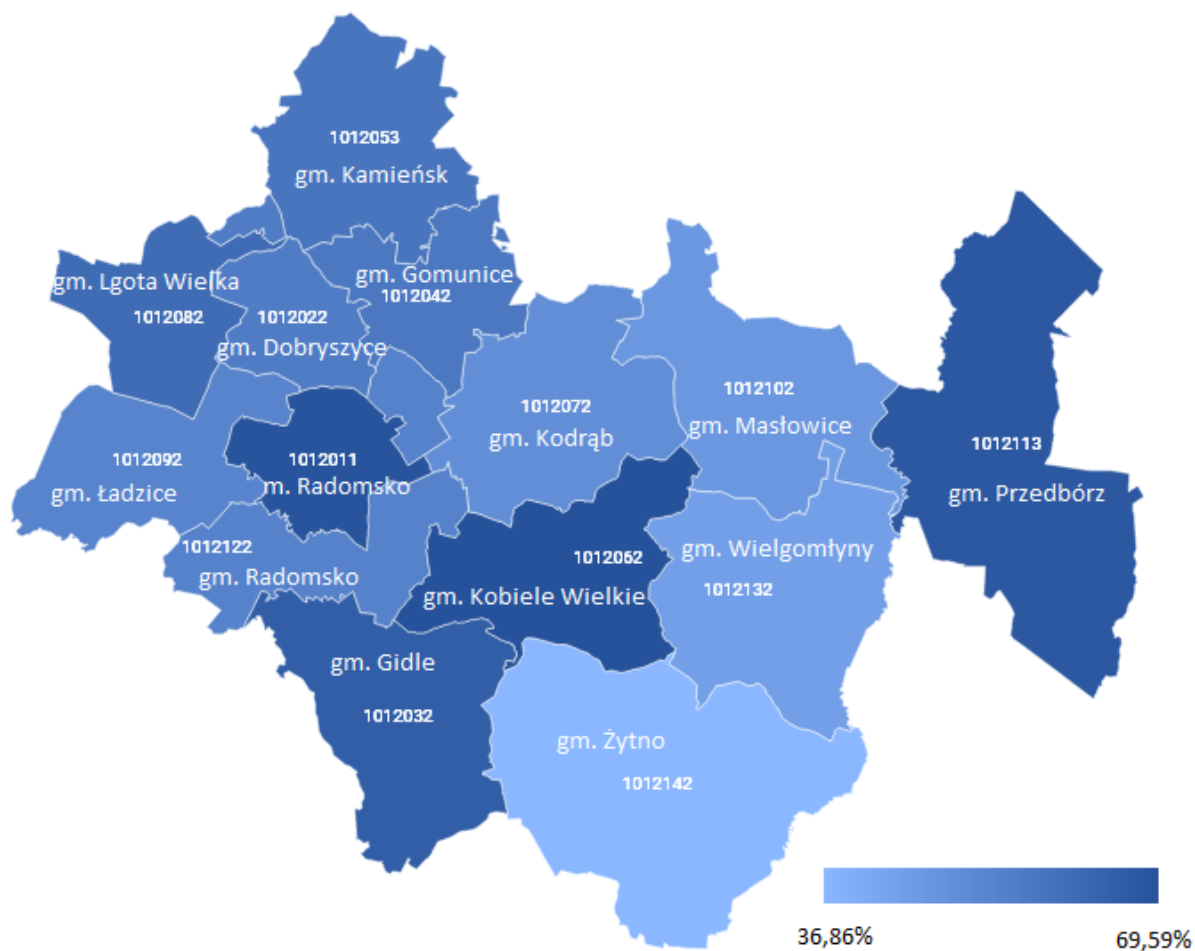
Na terenie województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego dominują przestępstwa o charakterze kryminalnym, przeciwko mieniu oraz o charakterze gospodarczym. W gminie Gidle w 2021 r. stwierdzono wystąpienie 99 przestępstw i wykroczeń. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje to średnio 16,58 zdarzeń w całej gminie. Prawie dwukrotnie wartość tego wskaźnika została przekroczona w: Borkach (32,26 na 1000 mieszkańców), Ciężkowicach (37,04 na 1000 mieszkańców) oraz Zabrodziu (36,14 na 1000 mieszkańców).

Tab. 9 Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone na 1000 mieszkańców w 2021 r. w gminie Gidle.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	16,58	Niesulów	0,00
Borki	32,26	Ojrzeń	27,40
Borowa	20,20	Piaski	8,70
Chrostowa	0,00	Pławno	23,44
Ciężkowice	37,04	Ruda	23,92
Gidle	14,84	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	4,46	Spalastry	0,00
Górka	5,41	Stanisławice	15,46
Górki	0,00	Stęszów	25,51
Graby	0,00	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	29,41
Kajetanowice	10,42	Wojnowice	10,81
Kotfin	0,00	Wygoda	8,93
Ludwików	5,59	Zabrodzie	36,14
Michałopol	0,00	Zagórze	14,71
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

Ocenie postępów nauczania służą wyniki egzaminu ósmoklasisty. Wykorzystanie tego wskaźnika gwarantuje obiektywizm, ponieważ egzamin ten jest identyczny we wszystkich placówkach oświatowych. W 2021 r. średni wynik (uwzględniający wszystkie przedmioty, tj. język polski, matematykę i język obcy) wyniósł 66%, w powiecie radomszczańskim - 60,75%, natomiast w gminie Gidle - 61,66%. Najlepsze wyniki w obrębie gminy osiągnęli uczniowie z miejscowości: Borowa (25,67%) i Graby (34%).

Rys. 3 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w powiecie radomszczańskim w 2021 r.

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/> [dostęp: 25.08.2022 r.].

Tab. 10 Wyniki egzaminu ósmoklasisty osiągnięte przez uczniów z poszczególnych miejscowości w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	61,66	Niesulów	79,67
Borowa	25,67	Pławno	67,56
Ciężkowice	51,65	Ruda	50,67
Gidle	57,17	Skrzypiec	52,67
Gowarów	65,77	Stanisławice	59,00
Górka	73,93	Stęszów	90,33
Górki	68,33	Włynice	83,00
Graby	34,00	Zagórze	65,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

I.3 Sfera gospodarcza

Poziom przedsiębiorczości zarówno w województwie łódzkim, jak i powiecie radomszczańskim ulega poprawie. Od 2017 r. średnio w województwie liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła o 13%, a w powiecie radomszczańskim o 16%. W gminie Gidle wzrost był jeszcze wyższy i wyniósł aż 20%, mimo to liczba przedsiębiorstw na 1000 ludności jest niższa niż w powiecie czy województwie. Ponadto uległa nieznacznemu spadkowi w 2021 r. Na wszystkich tych poziomach dominują najmniejsze podmioty, zatrudniające do 9 pracowników (po 96,1% stanowią one w województwie łódzkim i powiecie radomszczańskim oraz 96,7% w gminie Gidle). Największy udział wśród podmiotów gospodarczych mają branże: handel i naprawa pojazdów (24,8%) oraz przetwórstwo przemysłowe (20,9%).

Tab. 11 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON na 1000 mieszkańców w latach 2017-2021 w gminie Gidle na tle województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego.

	2017	2018	2019	2020	2021
województwo łódzkie	99	100	104	107	112
powiat radomszczański	81	83	87	90	94
gmina Gidle	74	79	83	85	82

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Mimo poprawy poziomu przedsiębiorczości, na terenie gminy daje się wyodrębnić wiele miejscowości o mniejszej liczbie firm. Średnio na 1000 mieszkańców przypadają 82 podmioty. Zdecydowanie słabiej na tle gminy wypadają miejscowości Strzała, Ludwików, Zabrodzie i Włynice. W Spalastrach i Zielonce nie zarejestrowano żadnej firmy. Z kolei najwyższy poziom przedsiębiorczości występuje w Chrostowej i Stanisławicach.

Tab. 12 Podmioty gospodarcze w gminie Gidle na 1000 mieszkańców w 2021 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	81,90	Niesulów	63,83
Borki	112,90	Ojrzeń	68,49
Borowa	70,71	Piaski	43,48
Chrostowa	151,52	Pławno	108,26
Ciężkowice	56,53	Ruda	86,12
Gidle	112,12	Skrzypiec	62,50
Gowarzów	116,07	Spalastry	0,00
Górka	59,46	Stanisławice	139,18
Górki	68,38	Stęszów	40,82
Graby	48,19	Strzała	21,74
Huty Kotfińskie	62,50	Włynice	39,22
Kajetanowice	52,08	Wojnowice	56,76
Kotfin	27,40	Wygoda	107,14
Ludwików	33,52	Zabrodzie	36,14
Michałopol	72,92	Zagórze	44,12
Młynek	64,52	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy REGON.

I.4 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną sytuuje ją w gorszej sytuacji niż występująca w powiecie radomszczańskim czy województwie łódzkim. W zakresie wodociągów udział osób korzystających z sieci nie odbiega znacząco – zaledwie o około 13 punktów procentowych (dalej: pp.) od powiatu i województwa. W porównaniu z siecią wodociągową, zdecydowanie mniej mieszkańców w każdej jednostce samorządowej posiada dostęp do sieci kanalizacyjnej. W całym województwie łódzkim poziom tego dostępu nie jest wysoki i dotyczy około $\frac{2}{3}$ mieszkańców, w powiecie radomszczańskim jest to niewiele ponad połowa, zaś w gminie Gidle - tylko $\frac{1}{3}$. W żadnej miejscowości gminy nie ma dostępu do gazu sieciowego.

Tab. 13 Korzystający z instalacji technicznych w % ludności w gminie Gidle na tle powiatu radomszczańskiego i województwa łódzkiego w latach 2017-2020.

wodociąg				
	2017	2018	2019	2020
województwo łódzkie	94,2	94,3	94,3	94,4
powiat radomszczański	94,1	94,1	94,2	94,2
gmina Gidle	81,0	81,6	81,8	81,8
kanalizacja				
	2017	2018	2019	2020
województwo łódzkie	63,9	64,0	64,3	64,5
powiat radomszczański	52,1	52,3	52,5	53,0
gmina Gidle	30,1	32,6	32,6	32,6
gaz				
	2017	2018	2019	2020
województwo łódzkie	39,5	39,6	39,6	40,1
powiat radomszczański	23,9	23,7	23,5	27,4
gmina Gidle	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Średnio dla gminy Gidle stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej wynosi zaledwie 0,23%. W zdecydowanej większości miejscowości wskaźnik ten wynosi 0%, co oznacza, że ich mieszkańcy nie mają dostępu do sieci kanalizacyjnej. Natomiast w przypadku Strzały sieć występuje, jednak jej długość jest zdecydowanie krótsza niż w przypadku sieci wodociągowej.

Tab. 14 Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	0,23	Niesulów	1,11
Borki	0,00	Ojrzeń	0,00
Borowa	0,00	Piaski	0,00
Chrostowa	0,00	Pławno	0,79
Ciężkowice	0,00	Ruda	0,00
Gidle	0,90	Skrzypiec	0,00
Gowarczów	0,00	Spalastry	0,00
Górka	0,00	Stanisławice	0,84
Górki	0,00	Stęszów	0,00

Graby	0,00	Strzała	0,13
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	0,00
Kajetanowice	0,00	Wojnowice	0,00
Kotfin	0,00	Wygoda	0,00
Ludwików	0,00	Zabrodzie	0,00
Michałopol	0,00	Zagórze	2,02
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

Przez teren gminy Gidle przebiega około 4-kilometrowy odcinek drogi krajowej nr 91 (północno-zachodni fragment gminy), droga wojewódzka nr 784 (przebiegająca przez centralną część gminy, odcinek o długości 17,6 km), a także drogi powiatowe (41 km) i gminne. Łączna długość dróg gminnych w 2021 r. wynosiła 69,3 km, z czego nawierzchnię asfaltową powiadało 27,9 km (40,3% długości). Pozostałe to głównie drogi gruntowe i gruntowe wzmocnione (26,9 km, tj. 38,8%) i w mniejszym stopniu – tłuczniowe (14,5 km). Jakość dróg jest szczególnie istotna w gminach wiejskich, gdzie większość mieszkańców korzysta z własnych środków transportu. Dobry stan dróg nie tylko poprawia komfort ich użytkowania, ale także zmniejsza hałas czy zanieczyszczenie powietrza. Ze względu na częste korzystanie z tych dróg przez rowerzystów, można wspomnieć także o wyższym poziomie bezpieczeństwa tej grupy. W gminie Gidle średnio 7,56% długości dróg dotyczy dróg nieutwardzonych. Są jednak również wsie, w których takie drogi nie występują (Górki, Graby, Huty Kotfińskie, Michałopol, Młynek, Skrzypiec, Spalastry i Stanisławice). Z kolei największy udział średnio posiadają Ciężkowice i Borowa, dla których (jako jedynych w gminie) wartość wskaźnika jest mniej korzystna niż średnio w gminie.

Tab. 15 Udział długości dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	7,56	Niesulów	2,67
Borki	4,83	Ojrzeń	4,35
Borowa	12,36	Piaski	4,67
Chrostowa	1,93	Pławno	0,77
Ciężkowice	15,78	Ruda	3,54
Gidle	6,89	Skrzypiec	0,00
Gowarów	0,00	Spalastry	0,00
Górka	4,51	Stanisławice	0,00
Górki	0,00	Stęszów	2,51
Graby	0,00	Strzała	7,15
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	1,45
Kajetanowice	2,38	Wojnowice	5,22
Kotfin	4,76	Wygoda	2,32
Ludwików	6,12	Zabrodzie	2,77
Michałopol	0,00	Zagórze	2,12
Młynek	0,00	Zielonka	0,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

Coraz większe znaczenie dla jakości życia mieszkańców, ale także ze względu na zachodzące zmiany klimatyczne, ma obecność terenów zielonych. Służą one mieszkańcom jako miejsce na spacery czy organizację imprez społecznych, ale ze względu na to, że często tereny zielone to zabytkowe,

podworskie czy pofolwarczne parki – wpływają także na budowę tożsamości lokalnej. Z punktu widzenia zmian zachodzących w środowisku, należy podkreślić znaczenie terenów zielonych dla obniżania temperatury powietrza w najbliższym otoczeniu czy wpływ na retencjonowanie wody (szczególnie istotne, że województwo łódzkie jest jednym z regionów najbardziej dotkniętych suszą). Analiza wykazuje, że w kilkunastu miejscowościach gminy nie ma żadnych ogólnodostępnych terenów zielonych (Borki, Chrostowa, Górki, Kotfin, Michałopol, Młynek, Niesulów, Ojrzeń, Skrzypiec, Spalastry, Stanisławice, Strzała, Włynice, Wojnowice, Wygoda, Zielonka), mimo że wskaźnik średniej ich wartości w gminie wynosi 1,49 ha/1000 mieszkańców. Najlepsze wartości wskaźnika występują w Pławnie, Gidlach i Grabach.

Tab. 16 Powierzchnia terenów zielonych na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. [ha].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	1,49	Niesulów	0,00
Borki	0,00	Ojrzeń	0,00
Borowa	0,98	Piaski	0,30
Chrostowa	0,00	Pławno	5,33
Ciężkowice	0,55	Ruda	0,57
Gidle	2,18	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	0,54	Spalastry	0,00
Górka	0,22	Stanisławice	0,00
Górki	0,00	Stęszów	0,31
Graby	2,05	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	0,00
Kajetanowice	1,46	Wojnowice	0,00
Kotfin	0,00	Wygoda	0,00
Ludwików	0,73	Zabrodzie	0,48
Michałopol	0,00	Zagórze	0,59
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

1.5 Sfera środowiskowa

Główne źródło zanieczyszczenia powietrza w województwie łódzkim stanowi emisja z sektora komunalno-bytowego (głównie pyły zawieszane PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)piren) i z komunikacji (emisja liniowa - zwłaszcza tlenki azotu). W analizach prowadzonych przez państwowy monitoring Głównego Inspektora Ochrony Środowiska gmina Gidle została włączona do tzw. strefy łódzkiej. Zgodnie z wynikami metod szacowania, opartymi o wyniki modelowania, na niemal całym obszarze województwa łódzkiego doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu, przekroczenia dozwolonej liczby dni ze średnim 24-godzinnym stężeniem pyłu zawieszanego PM₁₀, pM_{2,5} i benzo(a)pirenu. Niekorzystne warunki meteorologiczne w okresie jesienno-zimowym 2021 r. pokazały, że zmiany w systemie grzewczym są nadal niezadowalające. Stan zanieczyszczenia powietrza uzależniony jest w zbyt dużym stopniu od warunków meteorologicznych. Jedynie dalsze zmniejszenie emisji powierzchniowej (odejście od węgla jako podstawowego paliwa do ogrzewania indywidualnych budynków mieszkalnych czy kamienic, podłączanie budynków do sieci ciepłych) pozwoli doprowadzić do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Dlatego też jako wskaźnik do analizy sytuacji wewnątrzgminnej wybrano udział procentowy kotłów na paliwa stałe (czyli węgiel

i węglopodobne) w liczbie budynków przypadających na daną jednostkę analityczną. Średnio prawie w 65% budynków, których właściciele/zarządcy wykazali do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków źródła ciepła, posiada źródło ciepła wykorzystujące paliwa stałe. W miejscowości Zielonka wszystkie budynki z CEEB korzystają z węgla i jemu podobnych substancji do ogrzewania swoich domów. Ponadto ponad ¾ budynków w Spalastrach i Stanisławicach korzysta z pieców węglowych.

Tab. 17 Udział budynków opalanych paliwami stałymi (węgiel i węglopodobne) w ogóle budynków zgłoszonych do CEEB [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	64,59	Niesulów	71,88
Borki	57,89	Ojrzeń	36,84
Borowa	51,89	Piaski	48,15
Chrostowa	11,11	Pławno	67,76
Ciężkowice	67,61	Ruda	73,44
Gidle	70,45	Skrzypiec	72,00
Gowarzów	58,82	Spalastry	75,00
Górka	72,50	Stanisławice	78,69
Górki	68,57	Stęszów	70,00
Graby	60,00	Strzała	50,00
Huty Kotfińskie	50,00	Włynice	41,86
Kajetanowice	62,96	Wojnowice	76,72
Kotfin	39,47	Wygoda	58,33
Ludwików	60,00	Zabrodzie	44,44
Michałopol	0,00	Zagórze	64,29
Młynek	50,00	Zielonka	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

I.6 Sfera techniczna

Istotny element sfery technicznej determinowany jest strukturą zabudowy wynikającej z dziedzictwa historycznego gminy. Ze względu na swoje położenie geograficzne oraz historię i dziedzictwo kulturowe, gmina Gidle posiada znaczący zasób dziedzictwa historyczno-kulturowego w postaci zabytków architektury (szczególnie architektury sakralnej) oraz zabytkowych form zabudowy. Zachowane obiekty dziedzictwa historycznego oraz układy urbanistyczne stanowią obecnie o lokalizacji obszarów charakteryzujących się koncentracją problemów technicznych. Związane są one przede wszystkim z wiekiem zabudowy, jej zabytkowym charakterem oraz postępującą degradacją ze względu na znaczną kosztowność działań, które muszą być realizowane zgodnie z wytycznymi Konserwatora Zabytków. Specyfika przestrzenna i funkcjonalna gminy pozwoliła określić obszary o największej liczbie obiektów wpisanych zarówno do Gminnej Ewidencji Zabytków, jak i do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi. Zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego część obiektów bądź zespołów zabytków została zakwalifikowana do obszarów wymagających rehabilitacji wynikającej ze znacznego nagromadzenia zabytkowej zabudowy. Dotyczy to również przestrzeni publicznych w rejonie rynków i terenów przyległych położonych w obrębie stref ochrony konserwatorskiej oraz parków. Do terenów wymagających rehabilitacji zaliczono m.in.: rejon rynków w miejscowościach Gidle i Pławno, położone w obrębie stref B ochrony konserwatorskiej, teren parku przy szpitalu w Pławnie oraz teren zespołu

dworskiego w Ciężkowicach jako strefy A ochrony konserwatorskiej. Średnia dla gminy to nieco ponad 3 obiekty zabytkowe w miejscowości. W 16 wsiach nie występują takie obiekty, dlatego wskaźnik wynosi dla nich 0%. Natomiast największy udział, przekraczający 30%, dotyczy Pławna oraz Gidel.

Tab. 18 Udział budynków wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie obiektów zabytkowych w gminie (%) w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	3,23	Niesulów	0,00
Borki	0,00	Ojrzeń	4,11
Borowa	0,00	Piaski	0,00
Chrostowa	0,00	Pławno	38,36
Ciężkowice	4,11	Ruda	1,37
Gidle	31,51	Skrzypiec	1,37
Gowarzów	1,37	Spalastry	0,00
Górka	0,00	Stanisławice	0,00
Górki	0,00	Stężów	1,37
Graby	0,00	Strzała	0,00
Huty Kotfińskie	0,00	Włynice	6,85
Kajetanowice	0,00	Wojnowice	2,74
Kotfin	1,37	Wygoda	0,00
Ludwików	0,00	Zabrodzie	0,00
Michałopol	1,37	Zagórze	2,74
Młynek	1,37	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi.

II WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

II.1 Identyfikacja obszarów zdegradowanych

Obszar zdegradowany to przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe, techniczne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Wyznaczając obszar zdegradowany, uwzględniono powyższe zasady. Diagnoza oparta została na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim problemy społeczne w gminie Gidle. Dokonano również analizy pozostałych podstawowych obszarów funkcjonowania gminy - gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej i środowiskowej. Dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników, które posłużyły zarówno do analizy porównawczej sytuacji gminy na tle regionu, a przede wszystkim - do przestrzennego zobrazowania zróżnicowania wewnętrznego. Poziom wewnętrznym dysproporcji rozwoju zbadany został w odniesieniu do 31 jednostek analitycznych, tj. miejscowości. W przypadku miejscowości Gidle i Pławno dodatkowo przeprowadzono analizę w odniesieniu do poszczególnych punktów adresowych. Ma to związek z charakterem i wielkością tych miejscowości. Dla wskazanych jednostek pozyskano dane z Urzędu Gminy Gidle oraz instytucji zewnętrznych, m.in. Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku czy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gidlach.

Dane poddano ocenie pod kątem stworzenia zestawu porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej cechy do miejscowości. Dobór wskaźników opierał się przede wszystkim na poprawności metodologicznej. Zestaw wskaźników musiał w sposób czytelny przedstawiać dany problem, być łatwy w odbiorze, opierać się o dostępne dane umożliwiające jego weryfikację, pozwolić na ocenę dysproporcji rozwojowych w gminie oraz być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi. Kolejnym kryterium była reprezentacja przestrzenna - wskaźnik musiał dać możliwość prezentacji w odniesieniu do jednostki mniejszej niż gmina, w tym przypadku do miejscowości.

W wyniku powyższej procedury wybrano zestawienie 12 wskaźników, które zastosowano dla ostatecznego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tab. 19 Wskaźniki wykorzystane do analizy sytuacji kryzysowej w gminie Gidle.

SFERA	WSKAŹNIKI
społeczna	<ol style="list-style-type: none">1. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%].2. Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców.3. Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.4. Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%].5. Udział bezrobotnych po 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych [%].6. Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców.7. Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców.8. Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców.9. Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.10. Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%].

gospodarcza	Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców.
funkcjonalno-przestrzenna	1. Stosunek długości sieci wodociągowej do kanalizacyjnej [%]. 2. Udział długości dróg gruntowych do ogółu dróg [%]. 3. Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców [ha].
środowiskowa	Udział budynków w CBEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe [%].
techniczna	Udział obiektów zabytkowych w ogólnej liczbie budynków [%]

Źródło: opracowanie własne.

W pierwszej kolejności określono poziom koncentracji zjawisk negatywnych w sferze społecznej. Założono, że za obszar spełniający kryterium degradacji społecznej uznana zostanie jednostka, która charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych, tj. na 10 analizowanych wskaźników wartości niekorzystne wystąpią w przypadku 5 wskaźników. Mimo że wartość 5 na 10 wskaźników o niekorzystnych wartościach wskazywałaby na średni poziom natężenia problemów społecznych, zdecydowano się na takie rozwiązanie, bowiem praktycznie w każdym analizowanym wskaźniku sytuacja gminy na tle powiatu czy województwa jest gorsza. To również świadczy o ważności problemów i konieczności prowadzenia działań zmierzających do ich rozwiązania lub co najmniej ograniczenia. Następnie analizie poddano natężenie występowania pozostałych zjawisk negatywnych. W przypadku gdy zdiagnozowano nasilenie problemów w co najmniej jednej z pozostałych sfer (gospodarcza i/lub przestrzenno-funkcjonalna i/lub środowiskowa i/lub techniczna), miejscowość mogła zostać uznana za obszar zdegradowany.

Tab. 20 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Gidle².

Miejscowość/ ulica	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym [%]	Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	Udział bezrobotnych po 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%] ³	Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej [%]	Udział długości dróg gruntowych do ogółu dróg [%]	Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców [ha]	Udział budynków w CBEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe [%]	Udział obiektów zabytkowych w ogólnej liczbie budynków [%]	Degradacja w sferze społecznej	Degradacja w sferze gospodarczej	Degradacja w sferze przestrzenn-funkcjonalnej	Degradacja w sferze środowiskowej	Degradacja w sferze technicznej
GMINA⁴	22,51	2,39	3,94	53,85	46,85	27,97	14,07	11,89	16,58	61,66	81,90	0,23	7,56	1,49	64,59	3,23	10	1	3	1	1
BORKI	33,87	0,00	33,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	32,26		112,90	0,00	4,83	0,00	57,89	0,00	3	0	2	1	1
BOROWA	22,56	3,37	22,56	50,00	60,00	43,77	20,20	16,84	20,20	25,67	70,71	0,00	12,36	0,98	51,89	0,00	9	1	3	0	0
CHROSTOWA	42,42	0,00	42,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		151,52	0,00	1,93	0,00	11,11	0,00	2	0	2	0	0
CIĘŻKOWICE	17,35	1,75	17,35	55,56	44,44	23,39	11,70	5,85	37,04	51,65	56,53	0,00	15,78	0,55	67,61	4,11	4	1	3	1	1
GIDLE, w tym ulice	23,91	2,80	4,60	44,12	55,88	16,49	8,24	6,60	14,84	57,17	112,12	0,90	6,89	2,18	70,45	31,51	5	0	0	1	1
CMENTARNA	19,51	4,88	8,51	75,00	50,00	24,39	0,00	24,39	0,00		97,56	0,71	0,00	0,00	61,90	0,00	5	0	1	0	0
CZĘSTOCHOWSKA	25,00	1,00	1,75	0,00	0,00	50,00	30,00	20,00	0,00		140,00	1,16	0,00	18,50	51,52	4,11	4	0	0	0	1
KARTUZKA	22,93	3,41	5,47	28,57	57,14	24,39	9,76	9,76	4,88	57,33	58,54	1,05	0,00	0,00	71,23	8,22	5	1	1	1	1
KLASZTORNA	46,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		76,92	1,06	0,00	0,00	100,00	0,00	1	1	1	1	0
LEŚNA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		71,43	0,00	2,09	0,00	0,00	0,00	0	1	2	0	0
M. KONOPNICKIEJ	33,33	11,11	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,93	0,00	0,00	75,00	0,00	3	0	1	1	0
MICKIEWICZA	19,00	4,00	6,78	50,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00		80,00	0,50	0,84	0,00	85,71	0,00	2	1	1	1	0
NORWIDA	31,36	0,85	1,47	100,00	100,00	25,42	8,47	0,00	16,95		84,75	1,00	0,87	0,00	71,43	0,00	4	0	1	1	0

² Kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźników mniej korzystne niż średnia dla gminy, a więc świadczące o występowaniu sytuacji kryzysowej w danej dziedzinie.

³ Brak wartości wskaźnika oznacza, że żaden z uczniów z danej wsi nie podchodził do egzaminu ósmoklasisty.

⁴ Wartość referencyjna.

OGRODOWA	24,44	2,22	3,13	100,00	100,00	22,22	22,22	0,00	0,00		0,00	0,56	0,00	0,00	85,71	0,00	4	0	1	1	0
PIASKI	22,22	5,56	8,33	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00		55,56	1,38	0,00	0,00	100,00	0,00	3	1	1	1	0
PI.DOMINIKAŃSKI	36,67	6,67	14,29	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	166,67	48,67	400,00	1,31	0,00	8,00	62,50	12,33	7	0	0	0	1
PLAWIŃSKA	17,24	2,59	3,85	100,00	66,67	8,62	8,62	0,00	51,72	71,33	155,17	0,70	0,00	0,00	78,57	4,11	4	0	1	1	1
REYMONTA	23,88	2,99	4,69	0,00	50,00	14,93	9,95	9,95	14,93	78,00	94,53	0,79	0,00	1,44	72,92	1,37	4	1	1	1	0
SŁOWACKIEGO	19,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		71,43	0,95	0,00	0,00	83,33	0,00	0	1	1	1	0
SZKOLNA	29,27	2,44	4,17	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00		121,95	0,99	0,00	6,34	58,33	0,00	4	0	0	0	0
WOLNOŚCI	30,77	3,08	5,13	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	15,38	30,50	353,85	1,07	0,00	0,00	62,96	1,37	5	0	1	0	0
GOWARZÓW	21,43	4,46	7,04	40,00	40,00	31,25	13,39	8,93	4,46	65,77	116,07	0,00	0,00	0,54	58,82	1,37	3	0	2	0	0
GÓRKA	20,54	2,16	3,67	100,00	75,00	27,03	16,22	16,22	5,41	73,93	59,46	0,00	4,51	0,22	72,50	0,00	4	1	2	1	0
GÓRKI	19,66	1,71	2,94	100,00	50,00	34,19	17,09	25,64	0,00	68,33	68,38	0,00	0,00	0,00	68,57	0,00	5	1	2	1	0
GRABY	18,07	2,41	4,65	50,00	100,00	72,29	24,10	24,10	0,00	34,00	48,19	0,00	0,00	2,05	60,00	0,00	7	1	1	0	0
HUBY KOTFIŃSKIE	12,50	0,00	0,00	0,00	0,00	125,00	62,50	62,50	0,00		62,50	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	3	1	2	0	0
KAJETANOWICE	28,13	4,17	8,00	50,00	25,00	20,83	10,42	10,42	10,42		52,08	0,00	2,38	1,46	0,00	0,00	3	1	2	0	0
KOTFIN	35,62	4,11	8,82	100,00	66,67	95,89	82,19	27,40	0,00		27,40	0,00	4,76	0,00	39,47	1,37	8	1	2	0	0
LUDWIKÓW	18,44	3,91	5,74	57,14	57,14	16,76	16,76	16,76	5,59		33,52	0,00	6,12	0,73	60,00	0,00	6	1	2	0	0
MICHAŁOPOL	21,88	2,08	3,77	100,00	0,00	41,67	0,00	10,42	0,00		72,92	0,00	0,00	0,00	0,00	1,37	2	1	2	0	0
MŁYNEK	25,81	3,23	5,56	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00		64,52	0,00	0,00	0,00	50,00	1,37	4	1	2	0	0
NIESULÓW	30,85	1,06	1,85	100,00	100,00	21,28	10,64	0,00	0,00	79,67	63,83	1,11	2,67	0,00	71,88	0,00	3	1	1	1	0
OJRZEŃ	21,92	2,74	3,92	0,00	0,00	41,10	27,40	13,70	27,40		68,49	0,00	4,35	0,00	36,84	4,11	5	1	2	0	1
PIASKI	23,04	1,74	2,67	50,00	0,00	13,04	8,70	4,35	8,70		43,48	0,00	4,67	0,30	0,00	0,00	1	1	2	0	0
PŁAWNO, w tym ulice	25,56	1,67	2,88	73,33	46,67	30,13	16,74	11,16	23,44	67,56	108,26	0,79	0,77	5,33	67,76	38,36	5	0	0	1	1
CZĘSTOCHOWSKA	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,67	66,67	0,00	133,33		66,67	0,00	0,00	163,33	50,00	4,11	3	1	1	0	1
DZIAŁKOWA	20,51	2,56	4,00	50,00	0,00	12,82	0,00	0,00	0,00	80,00	89,74	1,03	0,00	0,00	73,91	0,00	2	0	1	1	0
GIDELSKA	28,43	1,31	2,45	75,00	25,00	39,22	26,14	13,07	39,22	60,67	88,24	0,89	0,00	0,00	71,59	4,11	7	0	1	1	1
KOŚCIELNA	29,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		117,65	0,96	0,00	6,47	40,00	1,37	1	0	0	0	0
MAKOWA	35,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		142,86	0,92	0,00	0,00	50,00	0,00	1	0	1	0	0
MŁYNARSKA	27,27	5,45	9,68	66,67	66,67	72,73	36,36	36,36	0,00		36,36	1,39	0,00	0,00	55,00	0,00	8	1	1	0	0
OGRODOWA	28,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		84,75	0,57	0,77	0,00	85,00	0,00	1	0	1	1	0
PLAC WOLNOŚCI	25,00	2,63	4,35	50,00	50,00	39,47	13,16	26,32	92,11		171,05	0,17	0,00	10,13	54,84	5,48	7	0	1	0	1
PRZEDBORSKA	19,30	0,88	1,41	100,00	100,00	8,77	8,77	0,00	0,00		105,26	0,77	0,00	10,61	79,41	0,00	2	0	0	1	0
RADOMSZCZAŃSKA	26,35	2,03	3,49	100,00	66,67	27,03	13,51	13,51	0,00	62,00	168,92	0,60	0,00	1,62	61,43	23,29	5	0	0	0	1
SOBIESKIEGO	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00	71,43	0,00	0,00	0,00		71,43	0,88	0,00	0,00	100,00	0,00	1	1	1	1	0

RUDA	20,57	2,87	4,76	50,00	33,33	19,14	9,57	9,57	23,92	50,67	86,12	0,00	3,54	0,57	73,44	1,37	3	0	2	1	0
SKRZYPIEC	21,88	0,00	0,00	0,00	0,00	31,25	0,00	31,25	0,00	52,67	62,50	0,00	0,00	0,00	72,00	1,37	2	1	2	1	0
SPALASTRY	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	0,00	1	1	2	1	0
STANISŁAWICE	17,53	1,55	2,50	33,33	0,00	36,08	30,93	25,77	15,46	59,00	139,18	0,84	0,00	0,00	78,69	0,00	3	0	1	1	0
STĘSZÓW	22,96	1,53	2,68	66,67	33,33	35,71	30,61	35,71	25,51	90,33	40,82	0,00	2,51	0,31	70,00	1,37	6	1	2	1	0
STRZAŁA	19,57	0,00	0,00	0,00	0,00	21,74	0,00	0,00	0,00		21,74	0,13	7,15	0,00	50,00	0,00	0	1	2	0	0
WŁYNICE	28,43	9,80	16,67	70,00	60,00	39,22	19,61	19,61	29,41	83,00	39,22	0,00	1,45	0,00	41,86	6,85	9	1	2	0	1
WOJNOWICE	21,62	1,35	2,13	40,00	40,00	29,73	2,70	5,41	10,81		56,76	0,00	5,22	0,00	76,72	2,74	1	1	2	1	0
WYGODA	11,61	2,68	4,17	33,33	33,33	26,79	8,93	8,93	8,93		107,14	0,00	2,32	0,00	58,33	0,00	2	0	2	0	0
ZABRODZIE	20,48	1,20	2,00	0,00	0,00	72,29	36,14	24,10	36,14		36,14	0,00	2,77	0,48	44,44	0,00	4	1	2	0	0
ZAGÓRZE	10,29	2,94	3,85	0,00	0,00	14,71	0,00	14,71	14,71	65,33	44,12	2,02	2,12	0,59	64,29	2,74	2	1	1	0	0
ZIELONKA	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250,00	0,00	250,00	0,00		0,00	0,00	0,90	0,00	100,00	0,00	3	1	2	1	0

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 21 Zestawienie wskaźników dla gminy Gidle i obszaru zdegradowanego.

Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość wskaźnika dla obszaru zdegradowanego
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	22,51	24,20
Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	2,39	3,03
Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	3,94	5,14
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	53,85	57,63
Udział bezrobotnych po 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	46,85	49,22
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	27,97	36,23
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	14,07	21,73
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	11,89	16,32
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	16,58	13,81
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	61,66	61,74
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	81,90	71,48
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej [%]	0,23	0,12
Udział długości dróg gruntowych do ogółu dróg [%]	7,56	4,39
Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców [ha]	1,48	0,92
Udział budynków w CBEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe [%]	64,59	55,49
Udział obiektów zabytkowych w ogólnej liczbie budynków [%]	3,23	6,36

Źródło: opracowanie własne.

Do obszaru zdegradowanego wchodzi miejscowości: **Borowa, Gidle, Górki, Graby, Kotfin, Ludwików, Ojrzeń, Pławno, Stęszów i Włynice.**

Obszar wyznaczony jako zdegradowany zajmuje **4 685,5 ha, tj. 40,29%** powierzchni gminy Gidle. Na terenie tym mieszka **3229 osób, tj. 54,1%** ogólnej liczby mieszkańców gminy.

II.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Wyznaczając zasięg obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi przesłankami, wynikającymi wprost z ustawy o rewitalizacji:

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk;
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego;
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Stosując wspomniane wyżej zasady, obszar zdegradowany nie może on zostać wskazany w całości do rewitalizacji. Aby wyznaczyć obszar rewitalizacji w przypadku największych miejscowości, Gidel i Pławna, przyjęto dodatkowe kryteria. Jednym z kluczowych kryteriów, oprócz koncentracji zjawisk negatywnych, była również spójność i zwartość obszarowa oraz potencjał dla rozwoju lokalnego. Największa koncentracja zjawisk kryzysowych wystąpiła w centralnych częściach miejscowości. Ze względu na powyższe, dokonano analizy szczegółowej w obrębie poszczególnych ulic w celu wskazania części miejscowości o największej koncentracji problemów oraz największym potencjale dla rewitalizacji.

Uznano, że w przypadku małych wsi realizacja procesów rewitalizacji nie jest zasadna ze względu na duże rozproszenie problemów społecznych, a także fakt, iż mogą one korzystać z bardziej dopasowanych do ich potrzeb procesów odnowy wsi. Dają one szanse na rozwiązywanie zarówno problemów społecznych, jak również niedostatków infrastruktury na obszarach wiejskich i sprzyjają integracji społecznej. Jednocześnie uznano, że działania rewitalizacyjne należy skoncentrować na największych miejscowościach gminy, które dysponują potencjałem dla rozwoju lokalnego. Ich rozwój może się przyczynić do poprawy sytuacji w całej gminie, ponieważ jako centra usługowe, administracyjne i społeczne, przyciągają mieszkańców ze wszystkich miejscowości.

Analiza danych dla tych miejscowości wykazuje, że do terenów o najwyższym stopniu degradacji w przypadku Gidle należą ulice: **Cmentarna, Kartuzka, Plac Dominikański i Wolności**. W przypadku miejscowości Pławno natomiast są to ulice: **Gidelska, Młynarska i Plac Wolności**. Aby zachować spójność obszaru oraz włączyć do niego miejsca, które posiadają potencjał dla rozwoju, w tym takie, na których zlokalizowane są obiekty przystosowane do prowadzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych, utworzono dwa podobszary rewitalizacji o następującym układzie:

OR Gidle – ulice: Cmentarna, Częstochowska, Kartuzka, Klasztorna, Plac Dominikański, Pławińska, Reymonta i Wolności.

OR Pławno – ulice: Gidelska (do ul. Ogrodowej)⁵, Młynarska i Plac Wolności.

Tab. 22 Zestawienie wskaźników dla gminy Gidle i obszaru (podobszarów) rewitalizacji.

Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji	OR Gidle	OR Pławno
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	22,51	27,34	27,77	26,90
Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	2,39	3,11	3,08	3,13
Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	3,94	5,48	5,46	5,49

⁵ Ograniczenie do odcinka ul. Gidelskiej wynika z faktu, iż pozostała jej część, do granicy z miejscowością Gidle nie wykazuje cech degradacji oraz obejmuje obiekty prywatne, w których nie będą prowadzone procesy rewitalizacji.

Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	53,85	54,05	44,20	63,89
Udział bezrobotnych po 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	46,85	46,80	46,37	47,22
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	27,97	32,88	15,29	50,47
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	14,07	16,26	7,29	25,22
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	11,89	16,63	8,01	25,25
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	16,58	37,74	31,70	43,77
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	61,66	58,92	57,17	60,67
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	81,90	135,31	172,07	98,55
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej [%]	0,23	0,90	0,98	0,82
Udział długości dróg gruntowych do ogółu dróg [%]	7,56	0,00	0,00	0,00
Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców [ha]	1,48	3,44	3,49	3,38
Udział budynków w CBEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe [%]	64,59	65,34	70,20	65,46
Udział obiektów zabytkowych w ogólnej liczbie budynków [%]	3,23	3,57	3,94	3,20

Źródło: opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji gminy Gidle zamieszkiwany jest łącznie przez **1034 osoby** (812 w podobszarze rewitalizacji Gidle oraz 222 w podobszarze rewitalizacji Pławno), **tj. 17,3% ogółu mieszkańców** gminy. Jego powierzchnia zajmuje łącznie **171,9 ha** (w tym podobszar Gidle 159 ha i podobszar Pławno 12,9 ha), **tj. 1,48% powierzchni gminy**.

SPIS TABEL

Tab. 1	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy Gidle w 2021 r. [%].	3
Tab. 2	Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Gidle w 2021 r. [%].	4
Tab. 3	Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. [%].	5
Tab. 4	Udział osób bezrobotnych w liczbie bezrobotnych długotrwale w gminie Gidle w 2021 r. [%].	5
Tab. 5	Udział osób bezrobotnych w liczbie bezrobotnych po 50. r.ż. w gminie Gidle w 2021 r. [%].	5
Tab. 6	Korzystający z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.	6
Tab. 7	Korzystający z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.	7
Tab. 8	Korzystający z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.	7
Tab. 9	Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone na 1000 mieszkańców w 2021 r. w gminie Gidle.	8
Tab. 10	Wyniki egzaminu ósmoklasisty osiągnięte przez uczniów z poszczególnych miejscowości w gminie Gidle w 2021 r. [%].	9
Tab. 11	Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON na 1000 mieszkańców w latach 2017-2021 w gminie Gidle na tle województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego.	10
Tab. 12	Podmioty gospodarcze w gminie Gidle na 1000 mieszkańców w 2021 r.	10
Tab. 13	Korzystający z instalacji technicznych w % ludności w gminie Gidle na tle powiatu radomszczańskiego i województwa łódzkiego w latach 2017-2020.	11
Tab. 14	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej [%].	11
Tab. 15	Udział długości dróg nieutwardzonych w ogóle długości dróg w gminie Gidle w 2021 r. [%].	12
Tab. 16	Powierzchnia terenów zielonych na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. [ha].	13
Tab. 17	Udział budynków opalanych paliwami stałymi (węgiel i węglopodobne) w ogóle budynków zgłoszonych do CEEB [%].	14
Tab. 18	Udział budynków wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie obiektów zabytkowych w gminie (%) w 2021 r. [%].	15
Tab. 19	Wskaźniki wykorzystane do analizy sytuacji kryzysowej w gminie Gidle.	16
Tab. 20	Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Gidle.	19
Tab. 21	Zestawienie wskaźników dla gminy Gidle i obszaru zdegradowanego.	22
Tab. 22	Zestawienie wskaźników dla gminy Gidle i obszaru (podobszarów) rewitalizacji.	23

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1 Mapa gminy Gidle.	2
Rys. 2 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogóle ludności [%].	3
Rys. 3 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w powiecie radomszczańskim w 2021 r.	9